

Prekenverkstedet

Den Norske Israelsmisjon

<http://www.israelsmisjonen.no/ressurser/materiell/prekenverksted>

1.søndag i advent – 27.november 2016

Prekentekest: Matt 21,1-11

Lesetekst I: Sal 24,1-10

Lesetekst II: Rom 13,11-12

Godt nytt kirkeår!

Første søndag i advent er kirkens nyttårsdag. Denne søndagen innleder både kirkeåret og adventstiden. Den liturgiske fargen er fiolett, en farge som signalerer forberedelse og bot.

Ordet «Advent» kommer fra latin og betyr komme eller ankomst. Tiden vi går inn i, skal forberede oss på Vår Herres komme. Han som engang kom, og som skal komme igjen.

Det er noe frigjørende over det å få lov til å starte på nytt; å få lov til å legge noe bak seg. Gud er de nye muligheters Gud.

Svein Ellingsens fine adventsalme begynner slik:

*«Mens frost og vintermørke rår, begynner Kirkens nye år,
Og våre sinn skal være vendt mot lyset som på jord er tent».*

Advent og påske

Prekenteaksten på første søndag i advent, 1. rekke, er egentlig en påsketekst. Den handler om Jesu inntog i Jerusalem noen dager før den jødiske påskehøytid. Påskehøytiden var en av tre store pilegrimsfester, sammen med pinse (Shavuot) og Løvhyttefesten. I tusenvis strømmet jøder fra hele Israel og diasporaen opp til templet og Jerusalem. Byen mangedoblet sitt innbyggertall. Det er inn i denne rammen av den jødiske påskehøytid at Jesus rir ned fra Oljeberget og inn i Jerusalem.

Teksten denne søndagen er likevel ikke malplassert. På mange måter feirer vi jo alltid det samme, men sett under forskjellige synsvinkler. Barnet i krybben er den samme som han som dør på et kors. Teksten om Jesu inntog i Jerusalem skal være med på å berede våre hjerter på Ham som en gang kom, men som også skal komme igjen. Han vil alltid stå utenfor å banke på, om vi er villig til å åpne opp.

Som den kloke vismannen en gang sa det:

Ble Jesus i Betlehem titusen ganger født, men ingen gang i deg, da var ditt liv forødt.

På samme måte må Jesus komme inn i, «ri inn i» ikke bare i Jerusalem, men også i våre liv.

Venting

Vi forbereder oss i adventstiden på et møte. Det er forventning i luften, men det 'å vente' er ikke alltid like lett. Spesielt i vår tid vil vi oftest ha oppfylt våre ønsker og behov med en gang. Dette gjelder kanskje spesielt den yngre generasjonen, som kanskje er litt for vant med å få oppfylt sine ønsker og behov straks. Det gamle visdomsordet som sier "Det skal sterk rygg til å bære gode dager", glemmer på en dyp sannhet. Men det å måtte vente skaper et rom av forventning. Dette rommet blir større, jo sterkere forventningen blir. Tiden i forventning kan gjøre avstanden mindre mellom den som venter og den som skal komme. Hans komme kan bli nærværende allerede nå. Det er et 'allerede' og et 'ennå ikke'. Dette gjelder på det menneskelige plan, som på det guddommelige.

I adventstiden venter vi på Ham som steg ned for vår skyld. Siden ble historien og våre liv aldri mer det samme.

Hvem er denne ærens konge?

Både i søndagens lesetekst fra Salmenes bok og i evangelieteksten stilles det samme undrende spørsmålet. I salmen lyder det: "Hvem er denne ærens konge?" og i evangelieteksten spør man: "Hvem er dette?" Og begge tekstene svarer selv på spørsmålet. I Salmen sies det at det er Herren selv som kommer, Herren Sebaot, eller Herren over Hærskarene. Hos Matteus svarer mengden: «Det er profeten Jesus fra Nasaret i Galilea».

Ja, Jesus var sannelig en profet; folkemengden hadde rett. Men Han var så mye mer enn en profet. Folkene som skar greiner og la kappene sine på veien foran Jesus, forsto at de var vitne til noe historisk. Og de ber om frelse. De roper "HOSIANNA". Det er hebraisk og betyr "Frels nå" eller "Gi frelse". Hyllingsropet er hentet fra Sal 118,26, og det er avslutningen på det store Hallel (Sal 113-118) som ble sunget til påske, og som fortsatt er et fast ledd i påskeritualet.

Folkemengden ser noe profetisk i Jesu inntog i Jerusalem på eselet. Kanskje husket mange på profetien i Sakarja 9,9 om fredskongen som skal komme ridende inn på et esel, på en ung eselfole. Da sier Sakarja at Datter Sion og Datter Jerusalem skal juble og glede seg. Kanskje undret folkemengden seg på om det var dette som de nå var vitne til.

På Jesu tid var det mange hundre år siden den profetiske ånd hadde vært virksom i Israel. Profetenes røst hadde stilnet og Gud hadde ikke sendt flere profeter til sitt folk. De hadde nå bare en stedfortreder "Bat Qol", datter av stemmen. Men i tidens fylde ville Gud igjen sende profeter. Det var her i inntoget til Jeruaslem før påske at folkemengden trodde at dette var i ferd med å skje, i Jesu-skikkelsen. Og Jesus står fram som en messiansk profet på tempelplassen når han renser handelsboder og tar et oppgjør med prestenes offertjeneste før påske (Mark 11).

Israel i dag

Også i Israel i dag er det fler og fler som i Jesu-skikkelsen ser en stor profet, eller en stor jødisk rabbi. Noen går til og med så langt at de sier at Jesus/Yeshua er en av de største eller kanskje den største jødedommen har fostret. Men der stopper det. (Dette er likevel en god begynnelse fra århundrer med fornektelse av Jesu navn).

Men for de fleste jøder er anerkjennelsen av at Jesus kan være noe mer enn et stort menneske, en utenkelig tanke. Som en av mine naboer sa til meg for en stund siden: «Gjør vi Ham til noe mer enn et stort menneske, gjør vi Ham guddommelig, så er det ikke lenger jødedom, men en annen religion».

Men det er Gud selv som gjester sitt folk. Det er Herren Sebaot som trer fram i Jesu skikkelse. Advent er en tid til å tenke over vår tros største mysterium – i bønn og håp om at hans egne søstre og brødre også vil åpne sine hjerter så kongenes konge kan komme inn.

Legenden om de fire lys

Det er adventstid og tradisjonen med å tenne adventslys er en fin symbolhandling som betegner at lyset skal overvinne mørket. Det er mange fine tekster og sanger/salmer som kan følge lysteningen, men jeg vil gjerne dele en legende om de fire lys som jeg er svært glad i:

«Fire lys brant på adventskransen. Det var stille, så stille, at man kunne høre lysene snakke til hverandre.

Det første lyset sukket og sa: Mitt navn er FRED. Jeg skinner klart, men menneskene vil ikke ha fred, de vil ikke ha meg.

Lyset ble mindre og mindre, til slutt slukket det helt.

Det andre lyset sa: Mitt navn er TRO. Men jeg er blitt overflødig. Menneskene vil ikke vite av Gud lenger. Det er meningsløst at jeg brenner.

Så slukket det andre lyset.

Bedrøvet og lavt sa det tredje lyset: Mitt navn er KJÆRLIGHET. Jeg eier ikke lenger kraften til å

*brenne. Menneskene overser meg. De ser bare seg selv og ikke de andre som de skulle elske.
Også det tredje lyset sluknet.
Et barn kommer inn i rommet, ser på lysene og utbryter: Dere skal da lyse og ikke slukne! Og så
begynte det å gråte.
Men da hørtes pluselig det fjerde lyset som sa: Vær ikke redd! Så lenge jeg brenner, kan vi tenne
de andre lysene igjen. Mitt navn er HÅP!
Og barnet tok en flamme fra håpets lys med en fyrstikk og tente alle de andre lysene igjen.»*

Med ønske om en velsignet adventstid!

Elisabeth E. Levy

Internasjonal leder for Caspari Center, Jerusalem.

elevy@caspari.com